

Potreba skrajšanja delovnega časa - Kaznovanje dolžnikov

JOHNSON UVIDI, DA NRA NI PRINESLA PRIČAKOVANIH USPEHOV. — PREDLAGATI NAMERAVA, DA SE DELOVNI ČAS ZNIŽA NA 32 UR NA TEDEN. — DOSEČI ŽELI TO S PRIGOVARJANJEM IN NE Z UKAZOM.

Washington, D. C. — Administrator Johnson, vrhovni načelnik NRA, ni povsem zadovoljen z rezultati, ki jih je NRA dosegla. Predvsem mu ne ugađa, da ni potom nje prišlo toliko brezposelnih do dela, kakor je on pričakoval in upal. Uvidi, da je temu predvsem vzrok v tem, ker je delovni čas predolg. Povprečni delovni teden znaša zdaj 40 ur. Njegov namen je zato, da se delovni čas znatno skrajša.

Kakor se ugotavlja, je prišlo potom NRA kodeksov kakih poldrugi milijon brezposelnih do dela. V to število je vzeta samo tvorniška industrija, do čim se za trgovino in podobne panoge ne ve približnega števila. Omenjeno število Johnsonu ni zadovoljivo. Mnenja je namreč, da mora ravno tvorniška industrija vzeti na se največji del brezposelnih.

Vladna javna dela so do zdaj zaposlovala kake štiri milijone brezposelnih. Ta dela pa bodo trajala samo do pomladi in nato bo morala privatna industrija absorbirati vse te osebe, ki bi drugače zopet padle nazaj v brezposelnost; težko pa je mogoče, da bi ta vladna dela prinesla tako oživitve trgovine in industrije, da bi vsi ti milijoni z lahkoto dobili delo pri njej. Mnogo se sicer računa na javna dela, ravno toliko pa tudi na ponovni normalni tok kreditov, ki jih bodo banke dajale industriji, vendar voz je bil tako daleč v blatu, da ga bo težko s tem izvleči ven brez drugih radikalnejših odredb.

15. februarja se bo vršilo splošno zborovanje vseh oseb, ki so sodelovale pri delu za kodekse, da razmotrivajo težkoče, ki so se pokazale pri izvajanju teh kodeksov. Na tem zborovanju namerava Johnson tudi predlagati, da industrije skrajšajo svoj delovni čas. Kakor se more ugotoviti, se bo skušal povprečni delovni teden znižati na 32 ur. Johnson pa baje ne namerava z diktatorskim poveljem to doseči, marveč bolj s prigovarjanjem. Pojasnil bo industrijalcem potrebo tega znižanja in nevarnosti, ki prete, ako se mu bodo upirali. Točasno Johnson sam še ni siguran, ali se mu bo to na lep način posrečilo.

SENAT SPREJEL ZAKON GLEDE PIJAC

Springfield, Ill. — V sredo je bil sprejet od državnih senaske zbornice zakonski predlog, ki urejuje promet s pijanci. Zanj je bilo oddanih 39, proti pa 6 glasov. Poslanska zbornica je predlog že prej sprejela, vendar pa je bil od senata tako preurejen in dobil je toliko dodatkov, da bo potrebno, da ga bodo poslanci še enkrat vzeli v pretres, bodisi v celokupni zbornici, bodisi v posebnem komisiji, ki bi sestala z enako senatsko komisijo. Takoj drugi dan, v četrtek, je bil predelani predlog poslan nazaj poslancem.

CARINA NA VOJNI DOLGOVI

Višja carina na pijače iz tistih držav, ki so zanemarile plačilo obrokov na vojne dolgov.

Washington, D. C. — Trgovine z opojnimi pijačami, na katero evropske države s posebno vnamo računajo, odkar je bila v Ameriki prohibicija odpravljena, se je senatska zbornica poslužila, da z njo nekako prisili tiste evropske države, ki so "pozabile" plačati obroke na svoj vojni dolg Ameriki, da se spomnijo na svojo dolžnost. V sredo se je v senatu po viharni debati dodal k zakonskemu predlogu, ki določa davek na pijače, in ki ga je poslanska zbornica že sprejela, dostavek, po katerem naj se naloži znatno višja carina na pijačo, uvoženo iz tistih držav, ki niso plačale svojih dolgov, kakor na druge. Za amandament je glasovalo 40 senatorjev, proti jih je bilo 39. Dostavek pa bo morala sprejeti še poslanska zbornica.

Nasprotniki dostavka so poudarjali, da bi se z njim postavil predsednik Roosevelt v težaven položaj pri njegovih pogajanjih za trgovino z inozemstvom. Dalje tudi, da bi dostavek otemnil prejšnje stališče senata, ko je izjavil odločno, da je nasproten vsakemu črtanju vojnih dolgov. Končno so nekateri senatorji tudi izrazili strah, da bi se tujezemstvo, zlasti Francija, maščevalo nad Ameriko s tem, da bi prepovedalo uvoz njenih produktov.

Na drugi strani pa so zagovorniki amandamenta omenjali, da v tem amandamentu ni nič nepravilnega za tujezemstvo. Na lahek način se namreč more rešiti višjih carin, in sicer s tem, da plača svoje obroke; s tem itak ne bo storilo drugega kakor svojo dolžnost. Dalje pa moramo tudi gledati v prvi vrsti za domače pridelovalce pijač in pri tem nam ne more nihče zameriti, ako v njih prid naložimo neko kazen tistim, ki svojih plačilnih dolžnosti ne opravijo.

USODEN POŽAR

Aurora, Ill. — Silovit požar je malo pred polnočjo v sredo ponoči izbruhnil v trinadstropnem posloplju, v katerem se je nahajala Woolworth trgovina na Broadway, blizu Fox St., ki je poslopje popolnoma uničil in poleg tega tudi ogrožal sosednja poslopja. Pri nesreči so trije ognjegasci prišli ob življenje, druge štiri osebe pa so zadobile poškodbe. Ogenj se je pričel v praznem tretjem nadstropju, odkoder se je razširil z naglico na celo poslopje, da je bila v par minutah vsa notranjščina v plamenih. Nesreča, ki je zahtevala človeške žrtve, se je pripetila, ko se je od ognja razrahljana stena na

MORSKI SLON SI SLUŽI VEČERJO
Kakor je drugače tudi neroden, vendar, kadar gre za dober grizljaj, bo morski slon marsikaj presenetljivega izvedel. Gornja slika kaže nekoga takega orjava v zverinjaku v Philadelphiji, ko se e zleknil skoraj popolnoma vznak, da dobi svojo ribo, s katero mu je postregel nadzornik zverinjaka.

RESNA NESREČA ROJAKINJE KRIŽEM SVETA DOLG POLET

— Mexico City, Mehika. — Oblasti so objavile, da se je prišlo na sled zaroti proti družini governerja države Sonora, R. Callesu. Aretiranih je štjevilno oseb. Zarotniki so baje nameravala umoriti Callesa, kakor tudi njegovega brata in njegovega očeta, bivšega predsednika.

College Park, Md. — Ako se bo število rojstev otrok nadalje tako nižalo, kakor se je do zdaj, ne bo leta 1970 sploh več nobenega otroka. Tako se je izrazil dr. Baker, član vladnega poljedelskega departmanta. Lani je bilo 600,000 manj rojstev kakor v letu 1921.

Atene, Grčija. — Kakor prihaja poročilo iz Turčije, ne bo ta država dopustila, da bi se v njej naselil Samuel Insull, ko bo 31. januarja deportiran iz Grčije. Ako bo prišel tja, bo takoj poslan po isti poti nazaj.

Paris, Francija. — Prvi dobitnik državne loterije, ki je imela svoje zrebanje v sredo, je zadel neki revni pek. Ko je zvedel za svojo srečo, je mirno nadaljeval svoje delo.

BIVŠI SUŽENJ UMRL V UBOŽNICI

Noblesville, Ind. — V tukajšnjem zavetišču za uboge je v sredo preminul črnc Allen Davis, o katerem se trdi, da je bil eden najstarejših bivših sužnjev v Ameriki. Dosegel je namreč starost 114 let. Dostokrat je v svojih pogovorih omenil dogodek, ko je bil njegov brat, s katerim sta bila dvojčka, prodan na javnem trgu za sužnje v letu 1851 za \$400, tri konje in eno kravo.

FILMSKI OPERATORJI PODPISALI NOVO POGODBO

Chicago, Ill. — Vodstvo unijske filmskih operatorjev je v sredo podpisalo novo pogodbo z lastniki gledišč, veljavno za eno leto. Določbe v pogodbi so v glavnem ostale prejšnje. Operatorji bodo dobivali še v naprej tedensko plačo od \$75 do \$100 in njih delovne ure so določene po predpisih NRA.

San Francisco, Cal. — Na razdaljo 2400 milj se je v sredo popoldne odpravilo šest mornariških aeroplanov, in sicer proti Havajskemu otočju. Celotna razdalja se je premerila brez vmesnih postankov. Polet se je uspešno posrečil in skupina je pristala v Honolulu v četrtek zvečer. Za polet so potrebovali manj kot 25 ur. Povprečna hitrost, s katero so leteli, je bila 100 milj na uro.

Salt Lake City, Utah. — V sredo so imeli tukaj konferenco člani ameriške zveze izdelovalcev pesnega sladkorja, kateri zastopajo 85 odstotkov vseh ameriških industrijalcev te vrste. Na konferenci se je odobril sklep, da se vsako otroško delo popolnoma izloči v tej industriji po vseh državah.

ODPRAVA OTROŠKEGA DELA

New York, N. Y. — Mrs. Roosevelt, soproga predsednika, se je preteklo sredo v svojem govoru spustila na polje, katerega se navadno skrbno ogiblje, namreč na politična vprašanja. Bavila se je s proračunom Zed. držav ter pri tem izjavila, ako bi ameriške ženske vedele v resnici, kakšne razmere so v tej deželi in kakšne posledice znajo nastati iz njih, bi se ne porajala taka skrb zaradi višine federalnega proračuna. Dolgovi, ki jih pravi pravi proračun, so dolgoročni za ozdravitev razmer. Prihodnost zavisi od tega, kar se stori zdaj, in ako se bomo zdaj ustrašili teh dolgov, bomo pozneje morali trpeti mnogo več, kakor so vredne te milijarde.

— Mexico City, Mehika. — Oblasti so objavile, da se je prišlo na sled zaroti proti družini governerja države Sonora, R. Callesu. Aretiranih je štjevilno oseb. Zarotniki so baje nameravala umoriti Callesa, kakor tudi njegovega brata in njegovega očeta, bivšega predsednika.

College Park, Md. — Ako se bo število rojstev otrok nadalje tako nižalo, kakor se je do zdaj, ne bo leta 1970 sploh več nobenega otroka. Tako se je izrazil dr. Baker, član vladnega poljedelskega departmanta. Lani je bilo 600,000 manj rojstev kakor v letu 1921.

ODPRAVA OTROŠKEGA DELA

New York, N. Y. — Mrs. Roosevelt, soproga predsednika, se je preteklo sredo v svojem govoru spustila na polje, katerega se navadno skrbno ogiblje, namreč na politična vprašanja. Bavila se je s proračunom Zed. držav ter pri tem izjavila, ako bi ameriške ženske vedele v resnici, kakšne razmere so v tej deželi in kakšne posledice znajo nastati iz njih, bi se ne porajala taka skrb zaradi višine federalnega proračuna. Dolgovi, ki jih pravi pravi proračun, so dolgoročni za ozdravitev razmer. Prihodnost zavisi od tega, kar se stori zdaj, in ako se bomo zdaj ustrašili teh dolgov, bomo pozneje morali trpeti mnogo več, kakor so vredne te milijarde.

Iz Jugoslavije.

KAKŠEN JE GOSPODARSKI POLOŽAJ BELE KRAJINE IN KAJ MISLIJO ZA BODOČNOST. — STRUŠKA KOTLINA JE POPOLNOMA ZAMETENA S SNEGOM. — SMRTNA KOSA. — RAZNE DRUGE NOVICE IZ DOMOVINE.

Kako je v Beli Krajini

Metlika, 23. dec. — V Beli Krajini ni lahko življenje. — Kmet in gospod občutita pomanjkanje. Belokranjci so stopili živahnije v javnost šele pred dobrim letom, ker je njihova deželica spadala poprej pad savsko banovino. — Javnih del v Beli Krajini ni bilo v zadnjem letu mnogo izvršenih. V metliškem srezu sta bila preložena le dva manjša klanca, od teh eden v Podzemlju in drugi na Vejerju pri Metliki. — Posebno nujna potreba, ki je za obstoj in bodočnost metliškega sresa življenjskega pomena, je gradba že projektiranega vodovoda, ki naj bi se prihodnje leto pričel vsaj postopno graditi. Z izvrševanjem javnih del bi prišel kmet do najpotrebnejšega denarja za davke, ki jih sedaj sploh ne zmore več, in za druge neobhodne življenjske potrebe. Ako so kje danes javna dela potrebna, potem so gotovo predvsem v Beli Krajini, ki je bila zapuščena in zapostavljena od pamtiveka z vsem, kar služi javnosti. Medtem, ko je n. pr. Gorenjska vedno odnašala vse javne zaklade in ima danes odlične ceste, vodovod, elektriko, zadrugo in druge gospodarske dobrine, je Bela Krajina s celo Dolensko zaostala, dasi je s svojimi dajatvami enako pomagala za napredek drugih krajev. — Komascija občin je prinesla Beli Krajini mnogo koristi. Posamezni kraji sedaj lažje prenašajo bremena in je posebnost Metlika lepo središče za sedež vseh številnih dosedanjih občin, ki so zdaj združene v metliški okolici. Blagodejne ugodnosti te komasacije se bodo pokazale šele v bližnjem času, dasi ljudje prednosti in koristi še sedaj priznavajo. — Razmere v Beli Krajini so letos za kmeta ugodnejše. Vina je po količini manj, a po kakovosti ponekod presega lanski pridelek. Vinski trgovci in gostilničarji bi belokranjske kraje morali bolj upoštevati. Krompirja bo letos vsaj za prehrano dovolj, zmanjkalo ga bo pa za seme, ker zaradi zopetne letošnje suše ni kaljiv. Potrebna bo zopet pomoč, ker je krompir glavna hrana v teh krajih in bi brez njega zopet zavladala lakota. Veliko škoda je letos v metliškem srezu povzročila tudi svinjska kuga, ki se je pojavila v več krajih.

Hud udarec

Iz Trebnjega poročajo, da je nekli hlapec iz Mrzle Luže, udaril posestnikovega sina Franca Suštarija iz Belišnje vasi z ročico tako močno po glavi, da mu je prebil lobanjo. Ranjenec je prišel ob dar govora in se zdravi v kandijski bolnici.

Nesreča

Posestnik Franc Križnar iz Stražišča pri Kranju je padel pod voz, ki je šel čezenj in mu prizadejal nevarne notranje in zunanje poškodbe, da so ga morali peljati v ljubljansko bolnico.

Nezgoda

Na semanji dan v Kranju je prihajalo po visoko zasneženi cesti veliko sejarjev, za njimi je pa vozil avtobus. Vsi razun ene ženske so se vozilu umaknili v sneg, ona se pa ni hotela, pa se je morala, ker jo je avtobus odrinil, da je zletela daleč naprej v mehki sneg, kjer je na srečo obležala brez kakih poškodb.

Debeli voli

Pri Hučevih v Medvedjem selu pri Trebnjem so zredili dva vola, ki sta tehtala nad 4000 funtov. Vola je kupil jeseniški mesar in cele Jesenice so imele dovolj mesa čez božične praznike.

Smrtna kosa

V St. Vidu pri Brdu je umrla Marija Marješić, mati g. župnika Filipa Marješića. — V Mariboru je umrla Pavla Deteček, stara 20 let. — V Sevnici ob Savi je umrla Pepca Roberšek, sestra g. župnika in duh. svetnika Ivana Roberška stara 50 let.

Strel iz zasede

Na Janeza Obrana, posestnikovega sina iz Stojncev, pri Ptujtu, je bil nedavno oddan strel iz zasede, ko se je vračal v pozni noči od Borskega mosta na svoj dom. Moral se je iti zdraviti v ptujsko bolnico.

Ne pozabite omeniti, komu želite pokloniti svoje glasove, ko pošiljate za naročnino!

rim slemena še zijajo, pa jim je čez noč onemogočeno vsako nadaljnje delo.

To leto je za našo kotlino prav posebno nesrečno. Prej večne povodnji, septembrska katastrofa, sedaj pa tale huda zima! Domačini že sedaj sklepajo, da se tudi novo leto ne bo z drugim začelo kakor s povodnijo. Nemogoče je namreč, da bi velike množine snega skopnele na solcu ne da bi spet spravile v nesrečo struško prebivalstvo. Da vsaj ne bi presahnila za vnaprej pomoč, ki jo dosedaj dobivajo kmetje, oškodovani ob zadnji povodnji. Izostanek bi pač pomenil za našo kotlino gladovanje in počasno smrt!

Hud udarec

Iz Trebnjega poročajo, da je nekli hlapec iz Mrzle Luže, udaril posestnikovega sina Franca Suštarija iz Belišnje vasi z ročico tako močno po glavi, da mu je prebil lobanjo. Ranjenec je prišel ob dar govora in se zdravi v kandijski bolnici.

Nesreča

Posestnik Franc Križnar iz Stražišča pri Kranju je padel pod voz, ki je šel čezenj in mu prizadejal nevarne notranje in zunanje poškodbe, da so ga morali peljati v ljubljansko bolnico.

Nezgoda

Na semanji dan v Kranju je prihajalo po visoko zasneženi cesti veliko sejarjev, za njimi je pa vozil avtobus. Vsi razun ene ženske so se vozilu umaknili v sneg, ona se pa ni hotela, pa se je morala, ker jo je avtobus odrinil, da je zletela daleč naprej v mehki sneg, kjer je na srečo obležala brez kakih poškodb.

Debeli voli

Pri Hučevih v Medvedjem selu pri Trebnjem so zredili dva vola, ki sta tehtala nad 4000 funtov. Vola je kupil jeseniški mesar in cele Jesenice so imele dovolj mesa čez božične praznike.

Smrtna kosa

V St. Vidu pri Brdu je umrla Marija Marješić, mati g. župnika Filipa Marješića. — V Mariboru je umrla Pavla Deteček, stara 20 let. — V Sevnici ob Savi je umrla Pepca Roberšek, sestra g. župnika in duh. svetnika Ivana Roberška stara 50 let.

Strel iz zasede

Na Janeza Obrana, posestnikovega sina iz Stojncev, pri Ptujtu, je bil nedavno oddan strel iz zasede, ko se je vračal v pozni noči od Borskega mosta na svoj dom. Moral se je iti zdraviti v ptujsko bolnico.

Ne pozabite omeniti, komu želite pokloniti svoje glasove, ko pošiljate za naročnino!

AMERIKANSKI SLOVENEČ

The first and the oldest Slovene newspaper in America.

Established 1891. Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Subscription: For one year \$5.00, For half a year 2.50, For three months 1.50.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Duhovniki o tisku

Novomašnik R. Smolej: "Ako mi grlo ne bo dopuščalo, da bi govoril, bom prijel za pero in bom branil resnico." Kaplan Fasel: "Cerkev bi v očeh brezbožnega sveta stala sijajnejša in zmogovitejša, ko bi bili katoličani kakor Izraelci, ki so gradili svoje svetišče v eni roki z zidarskim orodjem, v drugi roki z orožjem vseмогоčnega tiska."

Mussolini rešuje Evropo?

Veliki afistični svet v Rimu, katerega tvori in kontrolira veliki fašist Mussolini, absoluten diktator, čigar osebná volja je vse, prva in najvišja zapoved v Italiji, je te dni sklenil, da ostane Italija v Društvu narodov le pod pogojem, če se ta mednarodna organizacija preustroji tako, da se odpravijo brezkončni govori, zmanjšajo pravice malih držav in Društvo narodov loči od mirovnih pogodb.

S tem sklepom se je Italija izjavila solidarno z Nemčijo in ostalimi odstopivšimi državami ter naglasila, da sedanje državne meje v Evropi nikakor ne smatra za trajne. Ta izjava in njeni odmevi v mednarodni javnosti so očitno pokazali, da obstojata v Evropi dve skupini držav, katerih prva s Francijo na čelu smatra mirovne pogodbe za osnovo mednarodne vzajemnosti, druga z Nemčijo in Italijo pa smatra mirovne pogodbe in njihovo delitev držav v premaganje in zmagovalce kot največje spotiko mednarodnega miru.

Izjava je pospešila razvoj mednarodnega življenja in čimprej se mora pokazati, ali vodi ta v resnični mir ali v nove vojne nevarnosti. Društvo narodov je bilo v svojem delovanju zadnjih let nedvomno brez večjih uspehov, čemur pa ni čuda, ker so stale izven njega Nemčija, Rusija, Japonska in Amerika. Danes stopa Francija s svojo mednarodno politiko, ki jo je zgradila na podlagi mirovne pogodbe, v ozadje. V ospredje se sili Italija s svojim mednarodnim načrtom, katerega pa do sledno prikriva. Z njo se loteva fašizem — nacionalna država — vprašanja zagotovitve miru v Evropi in svetu in ga skuša rešiti po svojem. Svet je na rešitev lahko radoveden, saj zavisi od nje tudi končna usoda fašizma samega, ki se z neuspehom na tem polju izključuje sam.

SHEBOYGAN STOPA V KAMPANJO Sheboygan, Wis.

Skoro ne vem, kako naj pričnem z mojim današnjim dopisom. Kampanja za Amer. Slovence je že nad mesec dni v teku. Vsaki dan, ves čas kampanje sem stikala po listu, kdo bo kandidat ali kandidatinja za našo naselbino Sheboygan, ki velja za eno izmed slovensko najbolj zavednih naselbin v Ameriki.

delovanje. Prosim, da me volite, kateri boste plačali naročnino za list.

Amer. Slovence zasluži, da ga podpiramo in ravno v tej kampanji se bo videlo, koliko dobrega lahko storimo v naši naselbini za list. Do sedaj naša naselbina še nikoli ni bila zadnjá, kadar je bilo treba se pokazati v javnosti, upam, da tudi sedaj ne bo. Z združenimi močmi vsi na delo, kajti čas je kratko odmerjen.

V nedeljo, 14. januarja, je popoldne glavna letna seja društva Kraljice Majnika. Seja se vrši v cerkveni dvorani, kamor so vse članice prijazno vabljenje. Iskreni pozdrav vsem. Listu pa želim v tej kampanji mnogo uspeha. — Se priporočam. Johanna Mohar.

LEP ZASLUŽEK VAM NUDI KAMPANJA "AMER. SLOVENCE"! ZA SEDEMLETNI JUBILEJ S. Z. Z. West Linn, Ore.

Sedemletni jubilej SZZ. smo obhajali 19. dec. 1933. — Dolga je doba sedmih let, pa kako hitro nam je minila, zato menim da ne bo odveč, če v spomin tega jubileja nekoliko napišem. Dragé sestre! Premislimo nekoliko, kaj smo bile pred sedmimi leti. Neznatne, majhne smo bile in nihče nas skoraj poznal ni. Prav res, kdo je vedel za nas slovenske žene, kdo cenil naše delo? Z eno besedo povedano, še naši možički niso vedeli, kaj imajo. In kaj naj rečemo o drugih narodih? Bile smo, če že ne povsem prezirane, pa popolnoma pozabljene in to predvsem zato, ker se nobena ni opogumila povedati, kaj vse znamo in kaj lahko premoremo, če se zedinimo in organiziramo. — A, na srečo se je našla med nami žena, ki je globoko v srcu nosila živo in zanašam se tudi na vaše so-

svojih rojakinj in do svojega naroda. V tej ljubezni je povzdignila svoj glas in zaklicala vsem ostalim slovenskim ženam, da bi se zedinile in organizirale v veliko mogočno armado, da bi, kadar bi bilo treba, skupno nastopile v dobrobit slovenske žene in naroda našega slovenskega, da bi nova luč vzplamtelá na obzorju narodnega dela med slovenskimi izseljenci v Ameriki. Kakor nalašč se je vse to porodilo v res pravem času, ko so se med nami vršili vseslovenski katoliški shodi in se je vršil v Chicagu veliki in nepozabni evharistični kongres. Ti katoliški shodi in vse te slovesnosti so veliko pripomogli, da so se slovenske organizacije počele in da se je prebudila tudi slovenska žena. Naše žene so se seštele skupaj in se pomenkovale, kaj bi ukrenile, da bi skupno same za se imele svojo zvezo in bile enih misli, ki bi delovale skupno v korist slovenskega naroda in pa za povzdigo slovenske žene. Ta žena, ki je takrat povzdignila svoj glas, je bila Mrs. Marie Priland. Z močnim glasom, ki je odmeval po vseh slovenskih naselbinah, je klicala tam iz svetovnega mesta Chicage vsem ženam, da se združijo, da se organizirajo in si ustanove svojo lastno zvezo. — Žene slovenske, sestre moje, — tako nekako je zaklicala, — organizirajmo se. Čas je prišel, da tudi slovenska žena stopi na plan in se reši suženjstva. Vse slovenske žene pod zastavo nove SZZ! — Takoj so se tudi ustanovile dve podružnici št. 1 in št. 2. Prva je v Sheboyganu, druga v Chicagu. Kmalu za temi se je oglašil zapad in sicer Pueblo, Colo., kjer se je ustanovila podružnica št. 3, in Oregon City, Ore., je prispeval podružnico št. 4. Takoj nato se je odzval vzhod, ki nikakor ni hotel zaostati za drugimi in tako se je SZZ. množila. Njene podružnice so postajale številnejše od leta do leta. Niso še minila tri leta od ustanovitve in že smo imele 21 podružnic in do tisoč članic.

Oh, Lizika, kje si sedaj ti muhasta Lizika? Stoin stokrat si nam v mislih in vedno se te spominjamo. Zadnjič smo slišali od tebe takrat, ko si vabila v Sheboygan na konvencijo in obetala 50 galonc kalifornijčana, ki da bo vsem tešil zejo. Od takrat pa ni več glasu od tebe, izginila si brez sledu. Kje je muhasta liza, se je li res tako napila, da se je v graben prevrnila, ali so jo morda gangsterji ukradli, kar bi navsezadnje ne bilo nemogoče. Naj bo že tako ali tako, muhaste lize ni več, pa če pretakamo za njo še tako debele solze.

V tistih časih smo tako hitro napredovale, da je bilo res veselje. Sicer se tudi še danes množi članstvo, a bolj počasi in sem pa tja nam pade grenka kapljica v čašo veselja. — Toda, drage sestre, ne smemo biti malosrčne. Zganimo se, premagajmo se in vsaki grenki kapljici prilijmo poguma. — Trdne moramo biti in ne se skrivati ter boječe gledati, kako zunaj divja vihar, ne da bi v tem viharju kaj pomagale. Naj viharji le divjajo, me pa pojdmó pogumno naprej preko vseh viharjev do cilja, ki smo si ga odločile prvi dan ustanovitve naše SZZ. Ne upajmo v težavah, ampak potr-pimo, ker to so le poskušnje, katere nam Bog pošilja, ki nas ljubi, da nas poskuša, če smo dovolj trdne in močne, da bomo prenesle vse to. Če smo velikodušne, in tega ne dvomim, bomo vse to prenesle in ne sebi v škodo, ampak v korist nam in našemu narodu. Saj nismo me edine, ki nam je treba skoz take preizkušnje. Vsi jih imajo in v vsakem stanju jih najdete in znano je tudi, da katerega Bog ljubi, tistega udari. Temu nalije čašo bridkosti do vrha, ki ve, da jo bo popil do dna in ga potem zato hvalil.

Zato, drage sestre, pogumno naprej. Ne omahovati. Postavimo se zopet na noge in one, katere ste že omahnile, stopite zopet krepko pokonci in stisnite se zopet k naši armadi brez zavisti, brez sovraštva. — Pridno na delo v letu 1934, pa bodo rane, ki so bile zadane v letu 1933, zaceljene. Le srčnosti in poguma, pa bo naša žetev bogata v letošnjem letu in ponosne bomo na uspehe, katere bomo dosegle z božjo pomočjo in blagoslovom iz nebes. Vse to pa bomo dosegle, če bomo stanovitve in druga do druge prizanesljive. Pozdrav vsem članicam SZZ. in posebno pa gl. odbornicam Marija Planton, član. podr. 4. BOLJŠIH ČASOV SI ŽELIJO Price, Utah. Ker se iz naše naselbine nihče ne oglašil, vas cenj. g. urednik na jaz poprosim za malo prostora v listu A. S., da nekoliko poročam čitateljem, kako se imamo pri nas v Price. Da Zlasti smo se razveselile po ne bom lagala, bom zapisala, družnice št. 10 v Ohio. Kje so (Dalje na 3. strani.)

MIMO GREDE. V gostilni. — Čujte, natakár, že celo uro potrpežljivo čakam na zrek. — Vem, gospod, O, da bi le bili vsi gostje taki, kot ste vi!

V času krize. — Ali greste na počitnice? — Da — in vi? — Jaz se že vračam! Iskreno. — To, da je vaš sinok? Saj ni mogoče, tako lep fantek! Slab roman. — Kako ti je všeč moj roman? Kaj praviš o njegovem koncu? — O koncu? Prepozno pride.

Dober začetek. — "Castitam," pravi Janez svojemu prijatelju, novo pečenemu odvjetniku. "Slišim, da imaš prvi proces." "Da, imam ga, moj krojač me toži."

Najboljši dokaz. — Povej mi primer, da ima poštenost najdaljše življenje, — pravi učitelj učencu. — Če mi oče pri domači nalogi pomaga, jo končam v petih minutah, če pa računam sam, traja vedno nekaj ur.

Drugo je dražje. — No, avtomobil bi še ne bil tako drag, toda vse drugo, kar spada k njemu, stane mnogo denarja. — Da, posebno če je "to drugo" zlatolasa in lepo nako-drano.

Pojasnilo. — Papa, kaj je debitor? — To je človek, ki je drugemu dolžan. — Kaj je pa kreditor? — To je človek, ki misli, da bo dobil svoj denar nazaj.

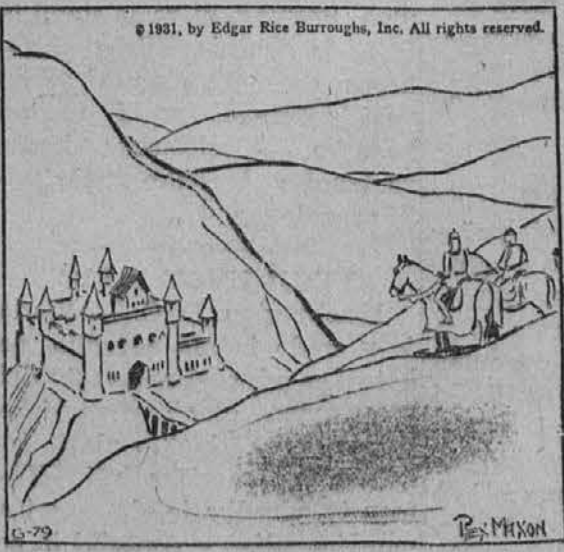
Kaj lahko da. — Moja hčerka dobi 200.000 frankov dote. Kaj mi morete ponuditi za to, če se že hočete oženiti z mojo hčerko? — Če želite, gospod, vam lahko dam potrdilo.

Spreten agent. — Lahko ste veseli, gospod, da sem vas končno sprejel. Ali veste, da sem vrgel danes skozi vrata pet agentov? — Seveda vem, saj sem bil to vedno jaz.

V ŠOLI. — "Kdo je bil Kolumb?" "Kolumb je bil ptič!" "Kaj, ptič! Kako prideš do take neumnosti?" "Vsaj ste nam vendar vi, gospod učitelj, zadnjič pripovedovali o Kolumbovem jajcu!"

Katera naselbina postavi prihodnjega kandidata za popularne kontestne volitve?

TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE (79) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Nemalo je bil Tarzan presenečen, ko je zglede dal beloga moža, oblečenega v železno vitesko obleko, korakati po stezi navzdol, za njim je pa šlo še kakih dvanajst enakó oblečenih. "Povaj jim, naj se ustavijo," reče Tarzan ujetniku. "Stojte!" reče ta. "Tukaj je prijatelj Sir James-a." — Vitezi so obstali in prvi se je obrnil k Tarzanu: "Si ti res Sir James-ov prijatelj?" ga je vprašal.

Tarzan je nadaljeval: "Ze več dni ga iščem." "V kakšnem nesrečnem slučaju se ti je pripetilo, da si izgubil svoje obleko?" Tarzan se mu je nasmešnil in rekel: "Tak hodim po džungli." "Ali prideš ravno od koder Sir James?" "Ne," reče Tarzan. "Jaz sem Anglež." "Dobrodošel!" reče vitez smeje. "Moje ime je Sir Bertram. Sedaj greš z menoj. Kako je pa tvoje ime?" ga je vprašal vitez.

Čudno se je zdelo Tarzanu nad tako hitrim prijaznim obnašanjem in prijateljstvom tsga tujca, ko ga je povabil s seboj. Ko je mislil, da bodo ravnali z njim bolj osorno in ostró, kakor s kakim ujetnikom. Zato pove resnico. "Kličejo me za Tarzana in sem plenilataš." "Vaša vloga, princ Gobred bo vesel, da pozdravi lorda Tarzana. Pojdmó takoj k njemu," pravi vitez Bertram.

Sir Bertram je peljal Tarzana s seboj in ukazal, da so mu poskali primernega konja in obleko. Medtem, ko so na to čakali, je pa pripovedoval vse čudne doživljaje Jimma Blaka, odkar je prišel v Nimir. — Sir Bertram je bil pogumen vitez in prijazen, ki se je Tarzanu prikupil. Ko so prišli obleko, je bil Tarzan kmalu sroblečen v pravega viteza mesta Nimir z vsemi odlikovanji in častmi.

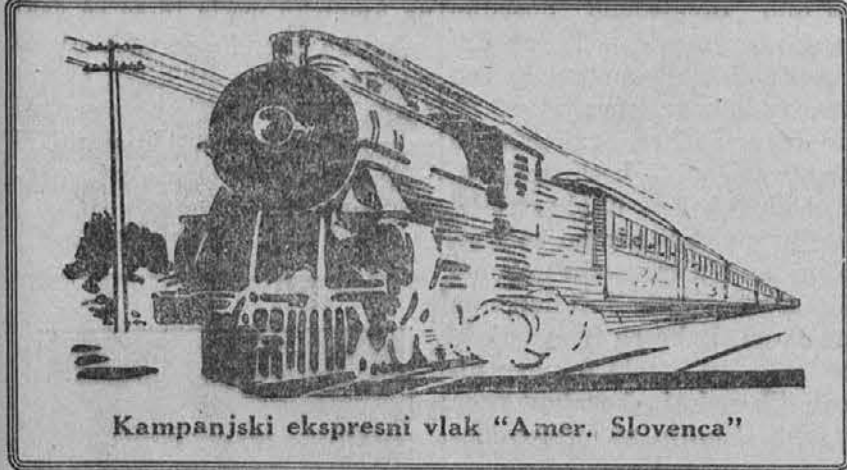
Denarne pošiljatve v stari kraj pošiljam točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. V sled vedno menjajoči se ceni valutam računamo za pošiljke po ceni istega dne, ko prejmemo denar. Včeraj so bile naše cene: Dinarji: Za \$ 3.00..... 120 Din Za \$ 5.00..... 210 Din Za \$ 5.00 pošljite.....\$ 5.75 Za \$ 10.00..... 430 Din Za \$ 15.00 pošljite.....\$10.85 Za \$11.50..... 500 Din Za \$25. pošljite.....\$26.00 Za \$22.65.....1000 Din Za \$40. pošljite.....\$41.25 Vsa pisma in pošiljatve naslovite na: John Jerich (V pisarni Amerikanskega Slovenca) 1849 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILL.

KANDITATJE IN AGITATORJI SE PRIPRAVLJAJO NA HUDE BOJE ZA KONČNO ZMAGO

MILWAUKEE ŠE VEDNO NOSI ZASTAVO ZMAGE. — KAJ KANIJO NAPRAVITI CLEVELANDČANI? — VSEPOVSOD SE VRŠE PRIPRAVE ZA NADALJNE BOJE.

Zmaga milwaške naselbine v prvi dobi kampanje je o-supnila vse druge naselbine. Takega naskoka in take bombe ni nobeden pričakoval. Kakor razvidno, zdaj vsi delajo na svojo moč, da se v prihodnjih spopadih opomorejo in pridejo v ospredje pred Milwaukee. Zdej sele vidijo, kako resnega nasprotnika imajo v Milwaukee, in da jim bo res treba prav zgo-daj vstajati, če bodo hoteli z milwaško naselbino hoditi vstric. Tam v Beli Ljubljani, ki so mislili doslej, da bodo vse druge naselbine takole za "fruštek" pohrustali, se sedaj praskajo po glavi in delajo nove načrte. Mnogi iz Clevelanda nam pišejo: "Le kaj smo delali v prvi dobi kampanje, da smo se pustili tako-le premagati. Naka, to pa nam ni v kvečit."

Well, vsem agitatorjem pripovedujemo ves čas to-le: De-lajte in agitirajte ves čas kampanje. Vsak dan, in vsako prasto uro, potem bo uspeh. Kdor se tako ravna, ta ima za seboj u-spehe. Kdor ne, pa seveda ne more pričakovati, da bo zadnjo minuto vse naredil in vse druge premagal.

Kampanja za katoliški list Amer. Slovenec je potrebna. Tudi se od nikogar ne zahteva, da dela zastoj. Bogate na-grade v denarju in blagu so razpisane, torej bo vsak, ki bo le kaj storil za Amer. Slovenca v tej kampanji primerno oskodo-van. Poleg tega pa vsak dela za dobro, potrebno stvar, za raz-širjenje katoliškega tiska. Oboje, nagrada pa zavest, da se do-bro stvor širi, sta lepo plačilo vsakomur, ki se za stvar zanima.

Rojaki, pojdite na delo po vseh naselbinah. Vsak naroč-nik naj skuša napraviti nekaj, pa bo skupaj veliko doseženega. Nikar pa naj nihče ne gleda od strani, medtem, ko se drugi ta-ko hrabro hojujejo v tej kampanji za katoliški dnevnik Amer. Slovenec. Še je čas za vse, da vsak nekaj stori v ta namen in pomaga k večjemu uspehu katoliškega tiska med nami.

Zadnje dni se je vojna fronta spremenila po naših nase-lbinah kakor sledi:

Rt. Rev. M. Bilban, Gilbert, Minn., je prejel te dni od Mr. Franka Ulchar, Gilbert, Minn., 37 glasov; Mr. Frank Laurich, Chisholm, Minn., 100 glasov; Mrs. Johana Kastelic, Eveleth, Minn., 1 novo in 6 starih naročnin, kar da 700 glasov; Mrs. An-tonia Nemgar, Eveleth, Minn., 25 glasov, kar da skupaj 862 NADALJNIH GLASOV.

Rev. Paškal Esser, La Salle, Ill., je prejel od Mr. Franka Jerina, Oglesby, Ill., 75 NADALJNIH GLASOV.

Mr. Jože Fajfar, Chicago, Ill., je nabral sam te dni 5 no-vih in 19 starih naročnin, kar mu da 2344 NADALJNIH GLA-SOV.

Mrs. Ursula Ivšek, Rock Springs, Wyo., je poslala sama dve stari naročnini, kar da 75 NADALJNIH GLASOV.

Mrs. Mary Kotze, Walkerville, Mont., je sama poslala te dni 1 novo in 3 stare naročnine, kar da 375 NADALJNIH GLA-SOV.

Mrs. Josephine Meglen, Pueblo, Colo., je poslala sama 3 stare naročnine, kar ji da 90 NADALJNIH GLASOV.

Mrs. Ivanka Mcher, Sheboygan, Wis., je prejela te dni od Mrs. Mary Prislund, Sheboygan, Wis., 2 novi in 2 stari naroč-nini, kar da 850 NADALJNIH GLASOV.

Rev. P. Odilo Hajnsšek, Johnstown, Pa., je prejel te dni od Mrs. Jennie Petrovič, Park Hill, Pa., 4 nove in 2 stari naročni-ni, kar 1075 glasov; Mrs. Mary Crum, Forest City, Pa., 50 gla-sov; Mr. Jes. L. Bahorich, Pittsburgh, Pa., 250 glasov, kar da skupaj 1375 NADALJNIH GLASOV.

POPRAVEK:—Pri zadnjem poročilu pri Rev. P. Odilu Hajnsšek sta se vrinili dve neljubi tiskovni pomoti. Končno število prejetih glasov je bilo v redu kakor objavljeno, namreč 12,835. Še je pa seznanu pomotoma izpuščilo po stavcu ime Mr. John Golchič, Pittsburgh, Pa., ki je pcelal 3 nove in 3 sta-re naročnine, kar je dalo 2800 glasov. Druge pomota pa je bi-lo pomotoma poročano; da je poslal Frank Pancar iz Vandling, Pa., 100 glasov, kar pa bi se moralo glasiti: Miss Mary Kolarič, Chicago, Ill., 100 glasov, kar naj se blagovoli vzeti v blagohotni popravek.

Mr. Frank Radož, Indianapolis, Ind., je poslal sam 1 staro naročnino, kar mu da 25 NADALJNIH GLASOV.

Rev. Victor Rogulj, Milwaukee, Wis., je prejel te dni od Mrs. Lucije Gregorčič, Milwaukee, Wis., 2 novi in 3 stare na-ročnine, kar da 600 NADALJNIH GLASOV.

Rev. Milen Slaje, Cleveland, Ohio, je prejel te dni od Mrs. Theresa Narobe, Cleveland, Ohio, 2 novi in 1 staro naročnino, kar da 1050 NADALJNIH GLASOV.

Mr. Martin Težak, Joliet, Ill., je prejel te dni od Mr. Mar-ko Blutha, Joliet, Ill., 1 novo in 1 staro naročnino, kar da 350 glasov; od Mr. A. Videtič, Hesperia, Mich., 25 glasov, kar da skupaj 375 NADALJNIH GLASOV.

DVE ZNANI OSEBNOSTI

Na desni na sliki je Mary Pickford, znana filmska igralka, v sredi pa Henry Ford, avto-mobilski magnat. Sestala sta se nedavno v New Jerku na Fordovi razstavi. Na levi je Mrs. Ford.

KANDIDATI ZAVZEMAJO NASLEDNJE POZICIJE:

Rev. Victor Rogulj, Milwaukee, Wis.	35,065	glasov
Mr. Jože Fajfar, Chicago, Ill.	30,129	"
Mr. Martin Težak, Joliet, Ill.	24,250	"
Mrs. Josephine Meglen, Pueblo, Colo.	24,148	"
Rev. Odilo Hajnsšek, Johnstown, Pa.	20,170	"
Rev. Milen Slaje, Cleveland, Ohio	21,066	"
Rt. Rev. Matija Bilban, Gilbert, Minn.	11,400	"
Mrs. Mary Kotze, Walkerville, Mont.	3,925	"
Mrs. U. Ivšek, Rock Springs, Wyo.	3,815	"
Mr. Frank Radož, Indianapolis, Ind.	2,915	"
Mrs. Mary Malnarich, Cumberland, Wash.	2,750	"
Mr. Joseph Drasler, North Chicago, Ill.	2,450	"
Rev. Paškal Esser, La Salle, Ill.	2,088	"
Mrs. Ivanka Mchar, Sheboygan, Wis.	1,950	"
Rev. A. Murn, Willard, Wis.	1,250	"

KDO BO NA VRHU LISTE PRIHODNJIČ? KDO?

IZ KATERE NASELBINE PRIFRČI NAJVEČJA BOMBA PRIHODNJIČ? IZ KATERE?

RAZNOTEROSTI.

ELEKTRARNA POD ZEMLJO

Na severnem Švedskem ob slapovih reke Craanhoedeja so otvorili veliko elektrarno s 130 tisoč konjskih sil. Posebnost zgradbe je v tem, da se nahajajo brez izjeme vsi stroji, vo-di, turbine in dr. pod zemljo. V ta namen je bila izdobljena v skalovju umetna, 135 čevljev globoka votlina. Graditelji so imeli velike izdatke, a ne bi mogli drugače rešiti naloge. V omenjenem kraju imajo skoraj neprestano hud mraz. Če bi bi-lo potrebno popravljati in sna-žiti oledenele zasnežene stroje, bi bili vzdrževalni stroški še večji.

DOBIL, KAR JE ISKAL

V hotelu kluba čl. turistov "Na Kamziku" v Visokih Ta-trah so prijeli mladega moškega, ki je na lahkomišeln in ne-

odgovoren način potegnil reše-valno ekspedicijo kluba čl. hribolazcev ter povzročil, da je 20 oseb tvegalo življenje za stvar, ki je ni bila vredna. — Mladi turist je namreč klical z nekega vršaca na pomoč. Klice so slišali v planinski koči, od-koder se je odpravila na reše-vanje skupina 20 ljudi. Med-tem ko je reševalna kolona plezala po skalah, da bi rešila domnevanega ponesrečenca, pa se je mladi turist izvil nevarno-sti iz objema ter izginil brez sledu. Pustil je na vršacu samo kos vrvi. V spominski knji-gi hribolazcev ob Popradskem jezcu je potem opisal strahote in krasote Visoke Tatere ter se podpisal kot "planinski norec". — Orožniki so na podlagi pri-merjave rokopisa prijeli 29let-nega turista, o katerem se je iz-kazalo, da je uradnik neke av-

tomobilske tvrdke v Pragi. Te-ga "planinskega norca" je iskala reševalna ekspedicija 3 dni in iskanje jo je stalo nad 2000 Kč, kar ji bo moral zdat "norec" povrniti.

NAJPRIMERNEJŠI ČAS ZA SPANJE

Ekspertimentator Theodor Stöckmann iz Duisburga je de-lal poskuse s prelaganjem spalnih ur pri človeku in živa-lih. Dognal je, da premaknitve normalnega spanja močno ško-dujejo. Težaki, ki so n. pr. ho-dili zgodaj spat, so precej manj spali, kakor če so legali k počitku pozneje. — Nadalje je ugotovil, da vstajajo živali, pred vsem ptiči in kokoši, ki gredo n. pr. ob 7. spat, zelo zgodaj, navadno kmalu po pol-noči. — Končno pravi Stöck-mann, da trpe vsi oni, ki radi dolgo spe in polegajo, na gla-voobolu in pomanjkanju teka. Današnjemu človeku zadostuje štiri, kvečjemu pet ur spanja in najboljšje je, če more leči v posteljo ob 6:30 ter spati do polnoči.

GOVOREČI STROJ

Ni znano, komu se je kot pr-vevu posvetila misel o možnosti govorečih mehanizmov, vsek-a-ker pa je ta ideja že silno sta-ra, dosti starejši od svoje iz-polnitve po Edisonovem izumu. Ze znameniti fantast in satirik Francois Rabelais govori v svo-jem klasičnem romanu "Gargantua in Pantagruel" o ploščih, ki vsebuje zamrznjene zvoke in jih prične predvajati ali govoriti, če jo preneses v toplo sobo. Zanimivo je, da dobimo že tu zamisel gramofonske plošče in govorečega pisma, ki spada med novejšje izume našega časa.

Sredi 17. stoletja je opisal neko zmes modernega gramofona in radia drug slavni Francoz Cyrano de Bergerac, v svojem čudnem romanu "Pot na luno." Tu, med domnevnimi prebivalci meseca, naleti na škatlo, ki je podobna uri s številnico in kazalcema. Kazalec naravnas na določen čas in točno ob tej uri se oglasi iz škatlje godba ali govornica, kakor si pač kdo želi.

Seveda je od ideje do izvršit-ve še velika pot in treba je bi-

GLEDE

STENSKIH KOLEDARJEV, ki jih je izdal letos "Ameri-kaški Slovenec", odgovar-jamo vsem onim, ki spraš-jejo, če jih pošiljamo tudi v stari kraj, odgovarjamo, DA JIH POŠILJAMO.

Stenski koledarji stanejo za stari kraj S POŠTNIHO VRED 20c, katere nam je poslati v znakah ali dru-gače z patančnim naslovom za stari kraj, in mi jih od-pravimo naprej. Torej, kdor želi stenski koledar naročiti svojcem v stari kraj, to la-hko stori, kakor omenjeno.

KNJIGARNA "AMER. SLOVENEČ" 1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

lo nštetu malih vmesnih odkri-tij in izumov, da se je končno pojavil gramofon oz. fonograf v obliki, kakršno mu je dal Edison. Znanost je vedela n. pr. že davno, da so zvoki samo valovanje zračnih delcev, a še-le pred 125 leti je znameniti angleški fizik in jezikoslovec Thomas Joung našel način, da je na impregnirani površini raz-tezajočega se valja pokazati, realno eksistenco teh valov. Anglež William Scott je potem izumil aparat za registriranje zvokov, tako rekoč najprimitivnejšo obliko fonografskega aparata, ki snema zvoke. Dve desetletji pozneje je francoski slikar Charles Cros poslal pariški akademiji znanosti prvi na-črt pravega govorečega stroja. V njegovo nesrečo je ta načrt obležal v miznici nekega urad-nika in tako je Crosa prehitel Edison ter si pridobil — torej po krivici — ime prvega izumi-telja gramofona. Da pa je imel tudi Edison težko stališče, pre-den se je v svojim izumom uveljavil, je dovolj znano.

Lep zaslužek vam nudi kam-panja "Amer. Slovenca"!

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani)

da tako, kakor po večini nase-lbin v Ameriki. Eni delajo vsaki dan, zopet drugi pa nič. Prav tako je, kakor so mi nekdanj moja mati pripovedovali, ko sem bila še majhna, da pridejo slabi časi, in res so prišli. Dal Bog, da bi se že na boljše obr-nilo in sicer čim prej tem bolje.

Sedaj, ko to poročam, nas je prišel obiskat Mr. Frank Zele in njegova soproga. Pa sem ga povprašala, kaj misli, če bi se morda on naročil na list Amer. Slovenec, in ni bilo zaman. Naročil se je in upam, da bo zvest naročnik. Če se časi v kratkem izboljšajo, bi se dalo dobiti še kaj več novih naročnikov. — Upam pa, da se mi posreči za to kampanjo še katerega pridobiti. Bom poskusila.

Posebnih veselih novic nima-mo, pač pa je žalostnih na ku-

PLUMBARSTVO

Mi popravljamo vsa plumbarska dela. — Inštaliramo kopalne, umi-valne in kuhinjske sinke, toilette, po-šerni ceni. — Račune plačujete lahko na obroke.

Thomas Higgins

PLUMBING, GAS FITTING AND SEWERAGE Tel. Canal 0610. CHICAGO, ILL. 2313 So. Oakley avenue,

Kakovost Poštenost Točnost

A. F. WARHANK

— LEKARNA —

Posluje preko 32 let. 2158 West Cermak Rd. ogel Leavitt Street CHICAGO, ILL.

Kačje olje

je prineslo oljavo tisočerm trpečim. In kar je storila za denze, bo storila za vs. Nikarje trpeti se nadalje na revmatizmu, nev-rzaliji, otrplih in bolelih mišicah, pihladi v prsih, dušičnem kašlu in podobnih bolečinah. Vprašajte svojega lekarnarja za steklenico Millerjevega olja (znano kot "Snake Oil"), upo-rabljajte za po navodilih in zavedajte se, kaj pomeni, ako ste prosti bolečin. Proste elasti najbolj debele podplate tokom treh minut. Ni čudno, da nudl tako hitro in stalno odpome.

pe. Zlasti žalostno je to, da smo v kratkem času izgubili kar štiri žene, ki so se preseli-le v boljše in mirnejše življe-nje na drugi svet, trdno upa-mo, da v nebesa, ker so bile vse res dobre katoliške žene. — Najbolj pogrešamo Josephi-no Ogrin, ki je bila tako pri-jazna. Zato jo je pa menda Bog poklical k sebi v najbolj-ših letih. Naj v miru počiva, žalujočim pa naše sožalje. — Vsem čitateljem, naročnikom in vam v uredništvu, pa želim boljših časov v novem letu.

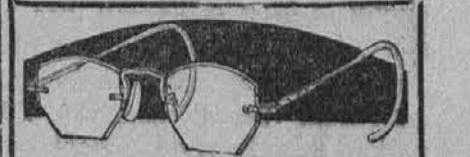
Mary Intihar.

NA ZNANJE

Gospod minister socijalne po-litike in narodnega zdravlja v Belgradu, Jugoslavija, svojim rešenjem imenoval je g. Slavo-ja Trošt za izseljenškega komi-sarja v Zdr. državah Ame-rike in Kanadi.

O tem imenovanju g. Trošta obveščajo se vsi naši izseljenci in vse jugoslovanske organiza-cije.

Pisarna izseljenškega komi-sarja nahaja se na naslovu: Slavoj Trošt, Commissioner of Emigration, c. o. Royal Yugo-slav Consulate General, 1819 Broadway, New York, N. Y.

Varujte vaše oči

Ako vam nadleguje glavobol; ako vam solzijo oči in se hitro utrudijo; ako imate krivogled; tedaj je to znamenje, da morate dati vaše oči preiskati.

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

— Zdravnik za oči —

25 let skušnje v zdravstvu za oči.

1801 SOUTH ASHLAND AVE. CHICAGO, ILL. Telefon Canal 0523

Uradne ure: Od 9. ure dopoldne do 8:30 zvečer.

Izšel je

KOLEDAR AVE MARIA

za leto 1934.

Bogato ilustrovan in zani-miv po vsebini. Naročniki Ave Maria ga dobijo kot redno izdajo Ave Marije za januar. Za nenaročnike pa stane

50 centov

AVE MARIA

BOX 608,

LEMONT, ILLINOIS

V JUGOSLAVIJO

Moderna udobnost in neprekinljiva postrežba v vseh razredih... Tedenska odplata iz New Yorka... Pripravne in hitre železniške zveze iz Hamburga

ZMERNE CENE

Pojavnila vam da vsak lokalni agent ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

177 N. Michigan Ave., Chicago.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Žefran

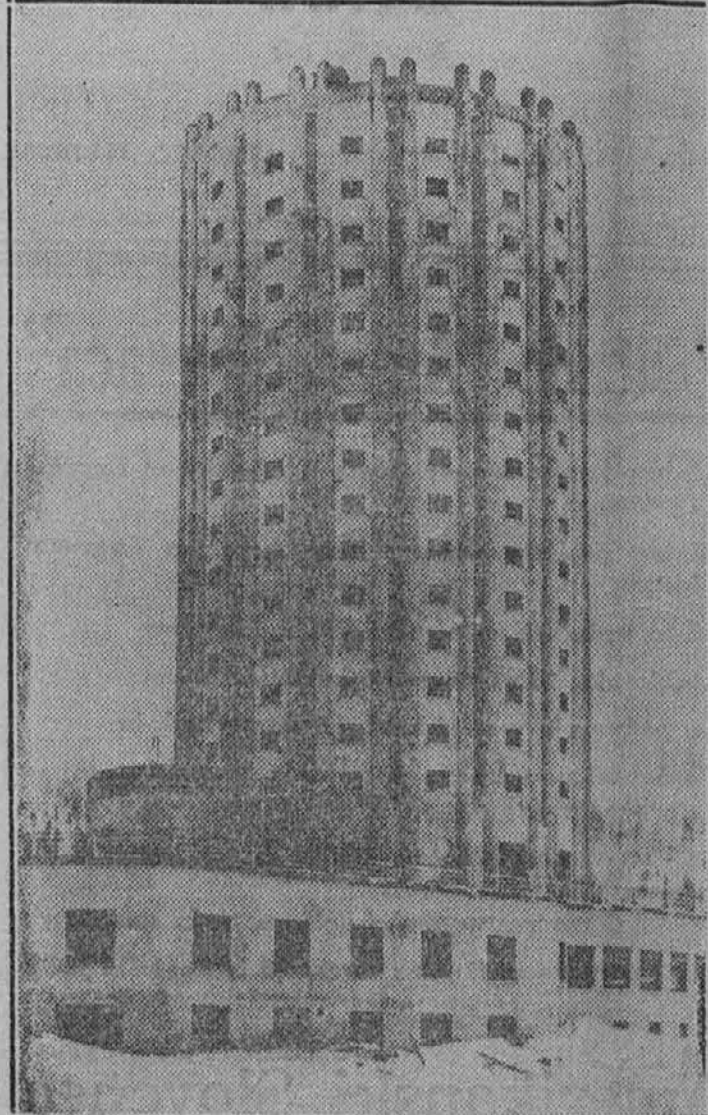
1941 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

Phone Canal 4611

Na razpolago noč in dan!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krete in ženitova-nja. — Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

NENAVADEN HOTEL

Novoga tipa hotel je zgrajen v italijanskih Alpah. Kakor se vidi na sliki, ima hotel zunanost svetilnega stolpa. Na vsa-kem nadstropju je po 15 sob.

“ČRNI MOŽ”

POVEST IZ
PRETEKLIH
DNI
Spisal K. M.

In slutnja ga ni varala. Kmalu je prišel Poljanec in pogledal, ali ni kje blizu kaj sumljivega. Nato pa je dal pod kamen listek in naglo odšel. Rajko ki je postajal že nestrpen, ga je imel kmalu v rokah in bral: “Ob devetih pri starem rovu.”

Kaj se bo zdaj zgodilo, je že vedel. Ni čakal, da bi prišli še drugi tihotapci. Odpravil se je domov. Popoldne je šel še v cerkev, kjer je moral pri litanijah nadomeščati organista. Potem pa je zavil v krčmo, kjer je bil napovedan ples.

Ko je stopil v izbo, je bilo tam že vse polno vojakov in vaščanov, da se je komaj prerinil skozi nje. Ljudje le s težavo zaslužio toliko, da žive, ali če se jim ponudi priložnost za dobro zabavo, je nikoli ne zamude.

“Ali so godci že prišli?” je vprašal Grmov četovodja, ki je imel pri mizi glavno besedo. “Kako dolgo naj še čakamo, da se bo začelo? Zlomka, v cerkev se vsem ljudem tako mudi, sem pa nikomur!”

“Takoj pridejo!” ga je pomiril oštr. “Deklet se je že tudi dovolj nabralo.”

“Naj hitro popijejo in začno!”

Rajko si je že mislil, da Marte ne bo takoj v sobo za ples. Zato je sedel tako, da je moral opaziti njen prihod, in čakal. Ko je naposled prišla, je videl, da ni sama. Tudi mati je bila z njo. Malo nato je vstal in šel proti njima. Sedeli sta sami pri mizi ob steni in četovodja je že iskal stol, da bi prisedel k njima.

Še ena stran mize je bila prazna. Rajko je takoj krenil tja, prijazno pozdravil in vprašal:

“Ali smem prisesti?”

“Ne,” je odvrnil četovodja. “Ne smeš. Pojdi v drugo sobo. Tam je še dovolj prostora.”

Rajko ga je hladno premeril od glave do nog. “Zdi se mi,” je odvrnil, “da niste sami pri mizi, gospod četovodja. Tudi obe osebi, ki sedita zraven vas, lahko odločata. Ali morda ne? Nisem vprašal samo vas. Tikajte pa tiste ljudi, ki so vaše vrste. Mene ne boste!”

Ponovil je svojo prošnjo. Marta in njena mati sta veselo prikimali. Zato je poklical natakarico in ji naročil, naj mu prinese stol.

“Ali ste prvi ples že oddali?” jo vprašal Marto.

“Se ne.”

“Ali vas smem prositi zanj?”

“Zakaj pa ne?”

“In za naslednje?”

“Tudi!”

“Hvala! Ne bom vas utrujal. Le tedaj bom izbral vašo dobroto, kadar bom videl, da se sami želite zavrteti.”

“To ne gre. Kdo bo to gledal?” se je jezno vmešal četovodja. Rajka ni mogel, čeprav ga ni niti dobro poznal. Ker ni na njegovi obleki in nikjer opazil nič posebnega, je mislil, da ima opravka z navadnim kmečkim fantom. “Nobeno deklo ne sme plesati ves dan samo z enim. Prvi ples dobiš ti, drugi bo pa moj!”

“Se enkrat vas prosim, da opustite prijateljski ‘ti’, gospod četovodja! Saj vidite, da vam dajem čast, ki vam gre. Dajte tudi vi meni, kar je mojega. Če pa ne boste dostojni, bom že poskrbel, da se bo vse skupaj obrnilo.”

“Kaj, fante, mene misliš poditi stran, pa si se sam prismočil k mizi! Če bi se hoteli stepsti že pred plesom, je najbolje, da se takoj. Stran, ali pa ti zaženem vrček v glavo!”

Vstal je in pograbil kozarec. Mati in hči sta preplašeno odskočili. Rajko pa je mirno obsedel in dejal s porogljivim nasmeškom:

“Se na misel mi ne pride, da bi se z vojakom pretepala. Če se bom pa moral braniti, boste sami odgovarjali!” Obrnil se je k Marti in njeni materi ter jima rekel: “Le ostanite tu. Nič hudega ne bo! S takimi gospodki se znam pogovarjati, čeprav ne vedo, kaj dolgujejo svoji obleki.”

“Kaj, še norčevati se misliš iz mene? Tega se ni še nihče upal. Na, odgovor!”

Zgrabil je vrč. Toda Rajko ga je že držal za pas. Z eno roko ga je dvignil v znak — v gostilni je završalo — in četovodja je zletel v loku skozi okno, ki je bilo k sreči odprto.

Vojaki so planili iz pivnice po stopnicah, da bi pogledali za svojim poveljnikom; drugi pa so se hoteli maščevati. Planili so proti Rajku. Mladi Potočnik se je brez strahu postavil pred nje.

“Kdor hoče leteti skozi okno, naj le stopi bliže!” je vzkliknil.

Oči so se mu iskrile in roke so se iztegovale proti vojakom, med katerimi mu nihče ni segel do brade. Obstali so. Pametni godci pa so hitro zaigrali vesel valček. Posrečilo se jim je premotiti goste, da so zaplesali.

Grmov četovodja se ni preveč polomil. Priletel je med veje jablane, ki je rasla pod oknom in se samo pošteno opraskal.

“Kaj takega si more privoščiti samo Potočnik,” je dejal in poizkušal odstraniti sledove padca. “Če bi bil to vedel, bi bil previdnejši in ne bi bil pustil, da bi me bil tako iznenada prijel. Zdaj moram iti domov, da se preoblečem. Uniformo pa bom moral dati krojaču v popravilo. Potem se vrnem in napravim tako, da bo vse prav. Bom že videl, kako. Vi pa pojdite gor,” je dejal vojakom, “in počakajte, da se vrnem.”

Rajko je mirno sedel pri Marti in njeni materi ter se z njima veselo pogovarjal. Prav nič se mu ni na obrazu poznalo razburjenja, ki bi moralo biti nujna posledica dogodka, ki se je malo prej odigral.

Poljančevka je bila visoke, krepke postave, toda trpljenje zadnjih let ji je pustilo dosti sledov. Globoke gube so ji že razrvale čelo in obraz, ki je moral biti nekdanj lep. Tudi obraza je bila, saj je v mladosti hodila v šole. Vesela je bila, da se je lahko pogovarjala s človekom, ki je videl že toliko sveta.

Pripovedoval ji je vse, kar se mu je zdelo, da jo bo zanimalo.

Potem je opazil, da so se jeli vojaki spet zbirati v sobi. Videl je njihove poglede, ki mu niso obetali nič dobrega. Slutil je, da ga hočejo izzvati na nov pretep in potem vsi pasti po njem. Hotel se jim je ogniti.

“Marta, ali bi plesala?” jo je hitro vprašal. Zdal ko ni bilo Grmovega, jo je po domače tikal.

Če ti je ljubše, da ne bi, ne bom, Rajko. Prav dosti mi tako ni do plesa, pa tudi nočem, da bi se moral zaradi mene pripraviti.”

“No, prav je, Marta. Tudi jaz ne plešem rad v taki družini. Rajši se kaj pogovorimo.”

Poljančevka je hotela še nekaj dodati, toda beseda ji je zastala na ustnicah. Pri vratih se je pokazal četovodja, ki se je medtem že hitro preoblekel. Za njim je prišel Poljanec, ki je že zvedel, kaj se je v gostilni pripetilo. Pogledal je po sobi in velem postaviti v kot mizo s štirimi stoli. Potem je pristopil k svojim.

“Vstanita in se presedita. Naučil vaju bom, kako se govori s takim razbojnikom!”

Ženski sta se spogledali in se ozrli na Rajka. Ta pa se je samo brez zadrege nasmehnil in jima dejal:

(Dalje prih.)

NOVOMEŠKA VSTAJA V NAPOLEONOV DOBI

(Konec.)

Hitel sem po ozki ulici za šolo, da bi dospel na svoje staro stanovanje. Tamkaj ob nizki hiši je slonel bled, tresoč se Francoz, nabijal puško in jo takoj nameril name. Kazal sem mu, da nimam orožja; tedaj me je pustil in hitel naprej. Ko pa sem prišel do trga, je od tod vojak streljal name in je krogla zvižgala tik mimo mojega ušesa. Nato sem dirjal, kolikor so me noge nesle, v svoje bližnje stanovanje. Bil sem takrat 17 let star. Radovedni na izid podjetja smo opazovali skozi strešno lino in poslušali, kolikor smo pač mogli. Iz zgornjega dela mesta smo slišali živahno streljanje, od časa do časa tudi salve in silno vpitje. Vojaki so klicali: briganti! briganti! (lo-povi! lo-povi!). V spodnji del mesta se bitka ni širila. Opazili smo oddeljeno skupino kakih 10 kmetov, oboroženih z dolgimi drogi, ki so moleli nad strehe nizkih hiš. Komaj so dospeli do šolskega poslopja, jih je pozdravila salva iz pušk francoskega vojaštva, na kar so na vso moč tekli nazaj, odkoder so bili prišli. Pozneje smo slišali, da so ti nesrečneži kmalu nato vsi poginili.

Bitka je trajala že približno poldruge uro in še ni bilo konca. Mnogo kmetov se je v mestu oddaljilo od glavne čete. Oddelki upornikov so šli takoj zjutraj v Kapitelj, kjer je stanoval francoski general Zuchchi; našli ga pa niso, ker je odšel dan poprej v Kočevje, zakaj tudi tamkaj je izbruhnila kmetijska vstaja. Domnevali so tudi, da je v kapitolu francoska blagajna. Na svojo nesrečo so uporniki trdno zapirali za seboj vežna vrata, začeli ropati

smo ga prikrivali in hranili, je di smo mu pa donasali samo ponoči, zakaj onstran Krke je stala francoska straža, ki bi to lahko opazila. Niso ga našli. Ko je bila straža odstranjena, smo ga ponoči prepeljali čez Krko v čolnu na nasprotni breg. Šele čez več mesecev nas je obiskal in se zahvalil za srečno rešitev življenja.

Strašne posledice kmečke vstaje

Nesreča tolikih kmetov je izhajala pred vsem iz njihove neizkušenosti in nevednosti. Tudi so bili nespametni, da so tvegali tako podjetje brez izkušenega poveljnika. Tisti pa, ki so odredili tako brezmiselno črno vojsko, hujskali in zapeljivali neizkušene kmete v tako strašno usodo in gorje, sami niso šli z njimi.

“Se tisti večer,” piše že omenjeni očividec, župnik Zalokar, “je bilo razglašeno obsedno stanje nad mestom. Teden dni ni smel nihče niti noter niti ven brez vojaškega spremstva. Še pod večer so Francozi privedli posamezne v hišah skrite kmete in jih takoj na ulici ustrelili. Vendar pa, kolikor mi je znano, ni zadel ta usoda nobenega meščana. Pridhodnji dan sem sam videl, kako so trije vojaki privlekli dva kmeta iz neke hiše in jih nekaj korakov proč ustrelili. Ljudje so pripovedovali, da je padlo 75 kmetov. Koliko je padlo Francozov, nisem zvedel. Govorili so o šestih ali sedmih, ki so jih kmetje zgrabili pred kresijo in odvedli. Kaj se je z njimi zgodilo, nisem mogli zvedeti nič zanesljivega, najbrže so bili umorjeni. Brez dvoma je poginilo več Francozov, ki pa so jih bržkone na tistem pokopali. Tudi pokop padlih kmetov se je izvršil hitro in na tistem.”

Še isti dan po kmečkem uporu se je kakor nalašč vračal o polnoči general Zuchchi s peči in konjenico iz Kočevja. Ko je korakal s svojim moštvo skozi vas Bršljin tik pred Novim mestom, je streljal nekdo nanj, a ga ni pogodil. Generalovo maščevanje je bilo strašno. Čez noč je ukazal moštvo taboriti na mestnem trgu. Pridhodnji dan pa je odšla na njegov ukaz četa Francozov ter popolnoma oplenila in do tal požgala vas Bršljin in Prečno; pri tej priliki je tudi pogorela kapiteljska pristava. Samo hiša rodbine pl. Fichtenau v Bršlino je ostala očuvana, ker se ogenj ni prijel trdno zidanega poslopja. Nato so se Francozi vrnili v mesto, da bi šli še nad Smihel, ki ga je gen. Zuchchi tudi ukazal oropati in zažgati. Že so bili na poti tjakaj čez most, ko so šli okrožni glavar in novomeške gospe k franc. poveljniku; na njihovo priprošnjo je general Smihelu prizanesel. Tudi Trebnje bi bili požgali, ako ne bi tega s prošnjami odvrnil dekan Mihael Mušič. Beda ljudstva je bila nepopisna. Francoski vojaki so razprodajali zaplenjeno živino, domačo opravilo, obleko ter razne predmete.

Medtem se je nadaljevala brezmiselna črna vojska v cellem novomeškem okraju. V Kočevju je bilo več Francozov na strašen način umorjenih. Tjakaj je bil poslan okrožni komisar Cusperini, ki se je pa vedel preveč ošabno in končno sam žalostno poginil. Tudi v Škocijanu in Smarjeti je bila sklicana črna vojska; zbral jo je neki uradnik okr. glavarstva in z ognjevitim govorom ščeval k uporu. Ker pa ni ostal mož beseda in ni šel z uporniki, temveč se je pred njimi skrivaj, so šli samo do Struškega boršta, kjer so se razpršili. Oddelek franc. čet je šel v Kočevje, odkoder so vojaki čez nekaj dni prinesli veliko množino naropane blaga in cerkvene okrasne stvari v Novo mesto. Med plemenom so bila tudi mašna oblačila, ki so si jih vojaki nadeli, zasramovali in se v njih izprehajali po trgu. Kmetijska vstaja se je razširila po celi deželi, po

Rudolf Dostal.

New York, N. Y.—F.L.P.A.)

Direktorij francoske parobrodne linije je na svojem sestanku v Parizu imenoval Mr. Marcel Delaporte za poslovodjo potniškega prometnega oddelka omenjene družbe v New Yorku.

Mr. Delaporte je uslužben pri tej družbi zadnjih 15 let in je popolnoma kvalificiran za njegovo novo službo, ker kot pomočnik Mr. Rene Sagot, eden najbolj večjih mož parobrodskih družb v Evropi, je imel nalogo udeleževati se mednarodnih konferenc in razmotrivati potniške zadeve z vodji drugih parobrodskih družb.

Rodom je Mr. Delaporte Francoz, toda je več angleščine kot tudi par drugih jezikov. On je naslednik Mr. H. Tinsley Highman, ki je bil na čelu tega oddelka zadnji dve leti, ko se je družbo reorganiziralo, sedaj se bo pa vrnil na svoje običajno mesto v Bostonu.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

DR. H. M. LANCASTER
DENTIST

2159 West Cermak Rd.

(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3817

CHICAGO

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim dragim naročnikom in prijateljem v Johnstownu, Cermak in tamošnji okolici in državi Pennsylvaniji, naznanjamo, da je sprejel zastopništvo za naš list “Amer. Slovenec” Mr. Mathias Klucčevšek, katerega vsem prav toplo priporočamo, da mu grejo na roko in pomagajo širiti naš list. Zlasti sedaj, ko je letna kampanja za pridobivanje novih naročnikov za Amer. Slovenca, prav toplo priporočamo vsem, da mu pomagajo, da pride tudi vrla Johnstownska naselbina v tej kampanji na površje. Živijo Johnstown in njegova okolica!

Uprava Amer. Slovenca.

V vsako hišo -- Sveto pismo!

Sv. pismo je knjiga božja! Ni je knjige, ki bi jo smeli primerjati s Sv. pismom. Pa če že moraš katero knjigo imeti doma in jo prebirati, je to gotovo Sv. pismo.

Letos je 1900 let, kar se je godilo vse to, o čemer nam poročajo sv. evangeliji in Dejanja apostolov. Če kedaj, potem naj si v tem svetem letu vsaka hiša oskrbi Sv. pismo, vsaj evangelije in Dejanja apostolov.

V premnogih slovenskih naselbinah ni slovenske cerkve, ni slovenskega duhovnika in rojaki ne slišijo evangelijev leta in leta v slovenskem jeziku. Ta knjiga, ki se imenuje “NOVI ZAKON, SV. EVANGELIJI IN DEJANJE APOSTOLOV” vsebuje 541 strani, primerna žepna oblika. Ta knjiga naj bi prišla v vsako slovensko hišo v Ameriko. Zlasti tam, kjer nimajo slovenskih župnij in slovenskega duhovnika.

STANE S POŠTINO

\$ 1.00

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK RD.

CHICAGO, ILLINOIS

V uradu “Amer. Slovenca”

—lahko kupite Money Ordre od American Express Company;

—lahko pošljete denar v stari kraj po dnevem kurzu;

—lahko plačate vaše račune za luč in plin;

—lahko dobite raznovrstne informacije kot:

—o potovanju v stari kraj, ali kamorkoli, in

—o dobavi povratnega dovoljenja za priti nazaj iz starega kraja;

—o dobavi potnih listov, bodisi jugoslovanskih ali ameriških;

—izdelujemo vsa notarska dela za tu in stari kraj,

kakor tudi prestave na slovenski in angleški jezik

Se priporočamo!

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.